

DICCIONARIO OXFORD ESPAÑOL-INGLÉS INGLÉS-ESPAÑOL

Diccionario Oxford Español-Inglés Inglés-Español, VVAA, Oxford University Press: Oxford e Nova Iorque, 1994. 1829 + LI pp. 6.490 pts. Disp. tm. índice recortado.

Cando no ano 1746 Samuel Johnson comezou a redacta-lo seu *Dictionary*, o primeiro diccionario da lingua inglesa realizado cientificamente e con criterios modernos, sabía moi ben, malia a escasa tradición lexicográfica, que se dispuña a enfrontar un labor inxente e desagradecido, sobre todo desagradecido. Tanto é así que, con moita retranca, comeza o prólogo á súa magna obra coas seguintes palabras:

“It is the fate of those who toil at the lower employments of life, to be rather driven by the fear of evil, than attracted by the prospect of good; to be exposed to censure, without hope of praise; to be disgraced by miscarriage, or punished for neglect, where success would have been without applause and diligence without reward. Among these unhappy mortals is the writer of dictionaries; whom mankind have considered, not as a pupil, but the slave of science, the pionier of literature, doomed only to remove rubbish and clear obstructions from the paths of Learning and Genius, who press forward to conquest and glory, without bestowing a smile on the humble drudge that facilitates their progress. Every other author may aspire to praise; the lexicographer can only hope to escape reproach, and even this negative recompense has been yet granted to very few”.¹

A cita ben moi ó caso porque reflicte perfectamente cal vén sendo, dende aquela, a consideración do diccionario e do lexicógrafo. Salvo para os poucos iniciados na Lexicografía, un diccionario non soe ser moito máis que un listado alfabético de palabras. O usuario que de cando en vez acode a consultar un termo non repara no enorme esforzo intelectual e técnico que se agacha detrás dese “mundo de palabras” (*A Worlde of Wordes*, John Florio,

1. McAdam, E.L. & Milne, G. (eds.) (1963) *Johnson's Dictionary. A Modern Selection*, Pantheon Books: New York. P. 3.

1598). Pero mesmo os coñecedores da investigación lexicográfica dedícanse por veces a criticar sen máis, a buscar nos dicionarios fallas e incorreccións, inexactitudes e despistes, aínda que, afortunadamente, cada día é máis infrecuente atopar este tipo de críticas. Samuel Johnson, que tamén disto estaba de volta, deixou dito que "I cannot hope to satisfy those, who are perhaps not inclined to be pleased"².

Con esta pequena digresión como principio gustaríame deixar ben claro cal debe se-la finalidade dunha crítica de calquera obra lexicográfica, que é o que debemos buscar nun dicionario. Evidentemente, se nos empeñamos sempre poderemos atopar fallas e erros, palabras que non están recollidas e outras mal definidas: non existe aínda un dicionario que agrade a tódolos usuarios, e menos ós esporádicos. Pero se analizamos detalladamente os diversos aspectos dunha obra que, como o *Diccionario Oxford* (DO) conta co aval dunha tradición lexicográfica secular (James A.H. Murray comezou a redacción do *Oxford English Dictionary* no 1879), veremos que os acertos superan con moito ós desacertos. Como comprobaremos de seguida, o DO é hoxe en día, con tódolos seus defectos (e para ser honestos hai que recoñecer que son ben poucos), o mellor dicionario bilingüe Inglés-Español Español-Inglés do mercado. Se temos en conta a cantidade de información recollida, a súa estruturación e presentación e a exactitude, concisión e claridade dos indicadores de estilo e rexistro non sería esaxeración tomar emprestadas as palabras de Murray e dicir que "in the Oxford Dictionary... Lexicography has for the present reached its supreme development"³.

1. Presentación do DO

Os dicionarios son hoxe un produto máis do mercado editorial, non só unha ferramenta para tradutores ou filólogos. A súa concepción está en grande parte determinada por criterios puramente económicos: non só se pretende que sexan bos academicamente, senón tamén rendibles *comercialmente* e para que sexa así, as editoriais esfórzanse en que o seu produto nos entre polos ollos. A editorial Oxford esmerouse neste sentido e ofrécenos un dicionario de tamaño moi manexable (19 x 26,5 x 7) e atractivo, cunha sobrecuberta sobria mais en cor. Un fascículo sobre correspondencia, impreso en páxinas grises, separa as seccións Español-Inglés e Inglés-Español, facilitando así a consulta. Como veremos na sección 3 sobre a microestructura do DO, unha grande cantidade de efectos tipográficos moi visuais permítenos unha

2. Ibid. p. 13.

3. Burchfield, R.W. (ed.) (1993) "The Evolution of English Lexicography. By James A.H. Murray. The Romanes Lecture, 1900" in *International Journal of Lexicography*, vol. 6 n° 2. P. 120.

rápida e doada localización da información dentro de cada entrada. Ademais, o tipo de letra utilizado, Nimrod Monotype, fai máis cómoda a lectura; se o comparamos co doutros dicionarios que utilizan tipos de pao recto, veremos-la enorme diferenza que hai entre ler, por exemplo, Illinois e Illinoiis.

Como alternativa ó formato clásico, o DO está tamén dispoñible en edición de índice recortado.

2. Macroestructura

A macroestructura deste dicionario é múltiple, xa que amais das seccións E-I e I-E contén unhas claves para a utilización, guías de pronunciación do español e do inglés, táboas de abreviaturas, símbolos e etiquetas, un fascículo sobre correspondencia, outro sobre formas de tratamento, números, a hora, a data, pesos e medidas e listas e táboas de verbos irregulares ingleses e españois.

2.1. Nun prólogo excesivamente curto, faise de menos unha explicación de certas decisións que na sección "Structure of a Spanish-English entry. Estructura del artículo Español-Inglés" só se testemuñan; por exemplo ¿cal é o motivo de que só se consideren homógrafos (e polo tanto merezan entradas separadas) palabras que pertencen a categorías distintas? Na sección I-E hai unha entrada "**brave**¹ *adj* valiente, valeroso...", outra "**brave**² *vt* afrontar, hacer frente a" e unha terceira "**brave**³ *n* guerrero piel roja, valiente". Pero atopámonos en cambio con entradas como "**row**¹ *n* I hilera, serie... II pelea, riña...", nas que se mesturan as acepción de dúas palabras que só teñen en común o feito de seren substantivos homónimos. Tampouco se aclara en ningún momento qué criterio se segue para decidir se se ordena primeiro a entrada co substantivo, a do verbo, a do adxectivo, etc., aínda que podemos supor que aparece primeiro a palabra base da derivación; é dicir o adxectivo *brave* sería a base da derivación do verbo *brave* e do substantivo *brave*. Penso que esta separación radical do criterio etimoloxista non traerá máis que problemas precisamente ós que menos etimoloxías coñezan. A impresión primeira que se tira desta ordenación é que a polisemia en inglés é moito máis frecuente que a homonimia. E se non se acepta a homonimia ¿por que separa-las entradas segundo a categoría do lema? A resposta non pode ser que é máis sinxelo para o usuario, xa que un só artigo con separacións tipograficamente claras entre as distintas categorías sería igualmente de doada consulta.

Canto á descrición da estrutura das entradas e ás instrucións de uso do dicionario, poucas obras desta clase se poden gabar de ter unha explicación tan minuciosa, clara e exhaustiva: nada menos que corenta páxinas. Os interesados no labor lexicográfico agradecerán de seguro un tratamento tan polo miúdo tanto de indicacións semánticas como de efectos tipográficos, de estrutura e de contido. Pero é unha mágoa pensar que esta sección e o

espacio e o traballo a ela dedicados pasarán inadvertidos para a inmensa maioría dos usuarios. (Se este comentario fere a alguén no seu orgullo, saiba que exactamente ese era o meu obxectivo: ¿cantas persoas len os prólogos e instrucións dos seus dicionarios?).

É preciso destaca-la abundancia dos chamados “abreviaturas e indicadores” (p. XLVIII) que contribúen a situa-lo lema ou algunha das súas acepcións tanto xeograficamente como nos distintos niveis de lingua. As indicacións chegan por veces ó detalle; fixémonos, por exemplo, nos distintos indicadores que se refiren ás variantes hispanoamericanas do español: AmL (América Latina), AmS (América do Sur), Andes (Rexión Andina), Arg (Arxentina), RPI (Río de la Plata). Na lista de indicadores que atopamos na introducción, non embargante, bótase en falla, por exemplo, *Hispano-Arabic*, que se utiliza no artigo *zéjel*. Pódese argumentar que é transparente e non precisa explicación, pero igual de transparentes son *clothing*, *dated*, *Games*, *Marketing*, etc., que si están recollidos no listado.

Entre os varios indicadores de uso de nova incorporación, quero comentar un, (crit), definido como “Uso criticado –considerado incorrecto por algunos hablantes” (p. XXXVI). Semella unha indicación moi útil para os falantes non nativos, pero vexamos cómo está utilizada, por que ás veces eses “algunos hablantes” pertencen nada menos que á Real Academia de la Lengua: na sección I-E: “base f ...3 (en locs) ... en base a (crit) on the basis of”, “onceavo -va adj ... (b) (crit) (ordinal) eleventh”.

No apartado da pronunciación recóllense tamén as diferencias territoriais dos distintas variedades do español e do inglés. A pronunciación que se recolle é invariabilmente a máis estendida, é dicir, a hispanoamericana para o español (cf. PVC /peʃe'se/ e, só como variante, /peʃe'θe/⁴) e a estadounidense para o inglés (cf. France /fræns/ e en segundo lugar /fra:ns/), transcrita co alfabeto da Asociación Fonética Internacional.

Separando as seccións E-I e I-E do dicionario atopamos unha guía sobre correspondencia en inglés e español cuns vinte modelos de solicitudes de traballo, referencias, cartas de presentación, de protesta, fax, cheques, etc. Nelas indicanse, cando é o caso, as diferencias entre os distintos países.

Remata o dicionario un suplemento con equivalencias de pesos e medidas, fórmulas de tratamento, etc., no que merece especial mención o esquema de conjugación dos verbos españois, con máis de noventa táboas ás que remiten as entradas correspondentes por medio de referencias.

2.2. Na sobrecuberta, os editores afirman que o dicionario contén “máis de 275.000 palabras y expresiones”. Segundo os cálculos feitos en varias calas, así debe ser, pero téñase en conta que non se fala de número de entradas, senón de palabras e expresións definidas, nas que se inclúen, á parte dos

4. Paréceme un esquecemento digno de comentario que non recolla a pronuncia /peuʃe'æ/.

lemas, substantivos compostos, usos especiais, etc. recollidos dentro dun mesmo artigo.

Dise na p.XXII que a ordenación segue “riguroso orden alfabético, incluíndo siglas, abreviaturas y nombres propios”. Pero hai excepcións. Os verbos reflexivos españois están dentro do artigo da forma básica, e así, *coronarse* está dentro de *coronar* e antes de *coronario*; o mesmo sucede cos *phrasal verbs* en inglés. Unha desvantaxe deste sistema, cando se combina coa separación das entradas segundo a categoría gramatical dos lemas, é que determinados artigos que deberían ir seguidos (senón formar unha soa entrada) atópanse a considerable distancia. Por exemplo, o substantivo inglés *run-on* atopámolo na p. 1527 mentres que o *phrasal verb* do que deriva, *run on*, figura na p. 1.525, con nada menos que 31 entradas polo medio.

A secuencia alfabética seguida merece tamén un pequeno comentario, sequera para deixar constancia da oposición de moitos de nós á práctica cada vez máis estendida de incluí-lo dígrafo *ch* dentro da letra *c* e o *ll* dentro do *l*. Por moito que recorran a Menéndez Pidal, María Moliner e Manuel Seco para xustificarse (p.XXI), non deixa de ser unha decisión motivada, no fondo, pola utilización de sistemas informáticos feitos en inglés e para o inglés. A este paso rematarase tamén por disolver *ñatos* e *ñeques* entre *nativos*, *naturas*, *Neptunos* e *neridas*. ¿Que diferencia hai entre *ñ* /ɲ/ e *n* /n/ que non haxa entre *ch* /tʃ/ e *c* /θ/?

Na relación de entradas, poucas cousas podemos facer de menos nunha obra desta categoría. No prólogo aseguran os editores que recollen “numerosos vocablos de nuevo cuño”, co obxectivo de que o dicionario sexa “un fiel reflejo de la lengua que se habla y se escribe en la década de los 90, tanto en Europa como en el continente americano”. Temos léxico de case tódalas variedades xeográficas do inglés (aínda que falla o da India): norteamericano (¿inclúe o canadense?), yiddish (sen identificar: *schlemiel*, *schlep*, *schlock*, *schmaltz*, *schmuck*), irlandés, sudafricano, escocés, australiano; e recóllense igualmente, como xa vimos, as variedades americanas do español. As variedades diastráticas e diafásicas atópanse igualmente moi ben representadas, caracterizadas e traducidas, co que a lingua de tódolos días ten xa un lugar asegurado en obras que tradicionalmente se teñen caracterizado por un pudor hipócrita e anticientífico. (Como curiosidade, recoméndolle ó lector que compare o espazo dedicado neste e noutros dicionarios bilingües e monolingües ós vocablos *puta*, *joder*, *coño*, *cojones* e os seus respectivos derivados).

Se temos en conta que o DO non é unha enciclopedia nin un dicionario especializado, podemos dicir que o vocabulario científico e técnico é razoablemente abondoso: cf. por exemplo, *ácido*, *nitrógeno* e os seus compostos e derivados. Atopamos tamén unha relativa abundancia de termos xurídicos (*power of attorney*, *cohecho*, *derecho de retracto*, *juicio oral*), económicos (*guarantee*, *EFTPOS*, *junk bonds*, *leverage*), médicos (*CAT*, *BSE*, *burnout*, *mamografía*, *espina bífida*), da arte, da mitoloxía, etc.

Estraña a inclusión de artigos como **Alice in Wonderland** ou **Quijote** (este último diferente á entrada **quijote** en, por exemplo, “ser un quijote”), que semellan máis ben pertencer á enciclopedia. ¿É que se inclúen as principais obras literarias en inglés e castelán? Non: botamos en falla a *Hamlet*, *The Sound and the Fury*, *Lazarillo de Tormes*, *Cien años de soledad*, etc. Si poderían terse incluído, pola contra, outras entradas “enciclopédicas” como Disneyland (= (fig) terra de fantasía), Watergate (= (fig) escándalo político. Lembremos que mesmo se chega a empregar -gate como sufixo para indicar un caso de corrupción política, como o famoso Irangate⁵), Chomskian, Bloomfieldian, Saussurean (figuran *Shakespearean*, *Shavian*), rambo, Baker’s day, Mexican wave, etc.

Atopamos unha grande cantidade de marcas rexistradas, convenientemente identificadas, que forman parte xa do noso vocabulario máis frecuente: *tabasco*, *vaseline*, *teletype*, *turmix*, *formica*, *hoover*, *nescafé*, *cello/celo*, *sintasol*, e un longuísimos etc.

No tocante ós nomes propios de persoa, só se recollen aqueles que fan referencia a algún personaxe histórico ou que aparecen en frases feitas: *John the Baptist*, *Guy Fawkes Night*, *Pedro Botero*, como *Perico por su casa*, etc.

Nos artigos referentes a nomes de lugar, os editores amosan certa incoherencia: recollen **Gasteiz** en éuscaro pero **Coruña, La** ~ en castelán. Semella que só se inclúen aqueles nomes que cambian dunha lingua a outra e as capitais dos países.

Nos nomes de organizacións, institucións, etc., nótase unha vontade por incluír tódalas institucións autonómicas (*Xunta de Galicia*, *Ajuria Enea*, *lendakari*, *Generalitat*, *president*, etc.) e mesmo algúns partidos políticos nacionalistas (xa que, ademais de *IU*, *PSOE*, *AP* -sic- e outros, figuran *BNPG* -sic- *PNV*, *CiU*, etc). Mais, como se ve, cómpren algunhas actualizacións. Seguindo dentro da política, máis no ámbito inglés, bótase en falla o artigo *Whig* e unha explicación máis completa de *Tory*.

Canto ó léxico creado ou popularizado nos últimos anos, botamos en falla *lambada*, *pelotazo*, *breaker*, *break-dancing*, *landscape* (nos procesadores de texto e programas de edición, oposto a *portrait*), *viewphone*, *videotext*, *browser*, *CDROM* (aínda que atopamos *CD* e *ROM* por separado), *3D*, etc. Pero si podemos atopar *módem*, *guay*, *e-mail*, *CPU*, *ONG*, *OPA*, *asset-stripping*, *camcorder*, *videoconferencia*, *couch potato*, *yuppie*, *yomp*, *portrait*, *desktop*, *laptop*, *hacker*, *disco de arranque*, *disco duro*, *Chunnel*, *walkman*, *CE*, *CEI*, *perestroika*, *glasnost*, *bypass*, *START*, *AVE*, *VIH*, *politically correct*, *junk food*, *grunge*, *culebrón*, etc.

5. Cf. *The Oxford Dictionary of New Words*: “...before the Watergate scandal and the ensuing hearings were even fully over, journalists began to use -gate allusively to form names for other (major or minor) scandals, turning it into one of the most productive word-final combining forms of the seventies and eighties” e aporta máis exemplos: *Volggate*, *Motorgate*, *Oilgate*, *Cartergate*, *Contragate*, *Stalkergate*, *Lawsongate*, etc.

3. Microestructura

A calidade dun dicionario non reside exclusivamente no número de artigos que conteña e na cantidade de información que cada un deles proporcione. A comodidade e a rapidez de busca que resulten do formato das entradas amosa tamén un grande interese por face-la consulta cómoda e “rápida á vista”. Neste respecto, o DO segue, unha vez máis, a tradición de Murray, quen xa no 1888, no prólogo ó volume primeiro do OED afirmaba que «great pains have been taken to make the page eloquent to the eye, by the employment of different sizes and styles of types, by the arrangement of the paragraphs...».

O lema dos artigos destaca do resto do texto por ir en negra a tamaño maior e sangrado á francesa. Séguelle unha indicación en cursiva da súa categoría gramatical (os substantivos da sección E-I están indicados por unha referencia ó xénero, *m* ou *f*). O lema presenta as diferentes variantes ortográficas, mais en entradas distintas, e a referencia cruzada é só nunha dirección: da palabra menos estendida á considerada estándar (cf *ambiance/ambience, hierba/yerba*). Entre os distintos tipos de lemas que atoparemos están tódalas clases de palabras tradicionais –onde merece especial mención o pormenorizado tratamento das preposicións tanto en inglés como en español– e unha grande cantidade de siglas, símbolos e abreviaturas, característicos de tódolos eidos da actividade humana: *ACNUR, BASIC, BSE, b.s.m., cps, DDT, ENABAS, FEDER, FRELIMO, GAL, IGTE, Mercosur, MINEX, n/g, p.o., S.A., sab., SOYP, SPM, SSS, UCR, UF, ULA, UNITA*, etc. na sección E-I; *ABS, Adm, AID, AIDS, ANC, BO, bn, CAP, CPA, CST, DA, Dip Ed, DPP, EFTA, EPA, GI, HIV, IBA, Med, MVP, PDQ, STD, YTS*, etc. na sección I-E.

A información gramatical de cada artigo sinálanos los plurais irregulares, peculiaridades do xénero dos substantivos (*f†*, por exemplo, indica un substantivo feminino que se constrúe con artigo masculino), irregularidades na formación dos comparativos ingleses, substantivos contables ([C]) e incontables ([U]), posibles construcións sintácticas, etc. Especial importancia teñen para os usuarios hispanofalantes as indicacións (*pred*) e (*before n*) de certos adxectivos ingleses, que diferencian os usos predicativos e atributivos dos mesmos: **faint 1 (a)** débil, ténue... **2 (weak)** (*pred*) desfallecido...; **outright** *adj* (*before n*) rotundo, total, categórico... Sorprende a etiqueta utilizada para os adxectivos atributivos: se se trata de utilizar un indicador máis transparente para o usuario que (*attrib*), ¿por que se conserva (*pred*) en vez de, por exemplo, (*after v*)?

As diferentes acepcións de cada lema veñen agrupadas en grandes bloques semánticos cunha estruturación moi visible: **1 (a)... (b)...** **2 (a)...** **I... II...** Así, no artigo *cola* temos: **1(a)** (de un animal)... **(b)** (de un vestido)... **(c)** (de un avión)... **(g)** (de un cigarrillo)... **2(a)** (fila, línea)... **(b)** (de una clasificación)... **3** (pegamento)...

Canto á tradución dos lemas, cada unha das distintas posibilidades vai

acompañada de unha ou varias palabras que axudan a situa-lo significado exacto segundo os contextos. Podemos así atopar sinónimos do lema (*fear* (be afraid, dread)...), complementos dun verbo (*break* <window/plate/rope> romper...), suxeitos (*age* <<person>> envejecer... <<cheese>> madurar...), substantivos cualificados por un adxectivo (*floury* <hands/face/clothes> lleno de harina, enharinado... <<potatoes>> harinoso...), substantivos ou verbos modificados por un adverbio (*terrifically* <good/expensive> terriblemente... <sing/play> de maravilla...). Repárese no innovador sistema visual de diferenciar, no caso dos verbos, os suxeitos dos complementos.

Neste apartado das traducións débese destacar unha grande falla: na meirande parte dos artigos que se ocupan de siglas, abreviaturas, etc., propios de cada cultura, país, etc. non se dá nin sequera unha traducción aproximada nin unha paráfrase, co que ás veces o usuario queda como estaba antes de consulta-lo diccionario: *STD n* (a) [U] (in UK) (Telec) = **subscriber trunk dialling**; *IRPF m* (en Esp) = **Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas**. Pódese argumentar que sempre queda o recurso de consultar cada unha das palabras sobre as que se forma a sigla, pero, ¿que pasa con *ETA f* (=Euzkadi ta Azkatasuna, onde non se advirte que a lingua é éuscara? Ou outros casos como *p/cta.* = por cuenta; *CBU m* (en Ur) = **Ciclo Básico Único**; *OJD f* (en Esp) = **Oficina de Justificación de la Distribución**; *FHA n* (in US) = **Federal Housing Administration**; *RFD* (in US) = **Rural Free Delivery**? O significado da sigla non sempre é a suma dos significados das palabras que a forman. Noutras ocasións si se fai unha paráfrase: *Medicare n* (in US) *organismo y programa estatal de asistencia sanitaria a personas mayores de 65 años*; *o.n.o.* (esp BrE) (= **or near(est) offer**): £500 ~ 500 libras, negociable.

A paráfrase propiamente dita, é dicir, a que se utiliza para definir un termo propio dunha cultura ou país que non ten equivalente exacto na lingua de chegada, soe ser acertada tanto na forma (a metalinguaxe utilizada é a lingua de chegada e case sempre se indica en cursiva) coma no contido (moi concisas pero normalmente moi exactas), mais hai excepcións curiosas, como cando se define *empanada gallega* como *sardine/tuna pie* ¿non coñecen as empanadas de berberechos, bacallao, polbo...? O caso do artigo *Columbus Day*, que podemos considerar a medio camiño entre a paráfrase e o equivalente aproximado, é tanto incorrecto como anacrónico: *Columbus Day n* (in US) el día de la Raza *or* de la Hispanidad. En primeiro lugar, é dubidoso que os norteamericanos celebren o día da Hispanidade como tal; celebran máis ben o aniversario do descubrimento de América. Igualmente increíble é que celebren un día da raza, que é máis ben a denominación, ridícula e triste, que o doce de outubro tiña en épocas afortunadamente pasadas. Pero o máis grave neste caso é que non se advirte que se trata dun equivalente, paráfrase, etc., como se fai noutros artigos co símbolo “=” ou coa letra cursiva (cf. por exemplo, *Indian summer n* (in northern hemisphere) *veranillo m* de San Martín *or* de San Miguel... Sería tamén interesante discutir se neste casos estamos a falar dun equivalente ou dunha verdadeira “traducción”).

Á parte da traducción propiamente dita, o DO contén unha grande cantidade de exemplos das distintas acepcións e sentidos de cada lema, destacados en negra e con un ou varios tiles que representan á cabeza do artigo: **double booking... we have a ~~ for the 27th; fin ... a ~es de junio**. Frecuentemente os exemplos combínanse con construcións sintácticas alternativas do lema en cuestión: **drive... 3 (a)... he drove the nail through the plank** através da tabla con el clavo; **to ~ sth INTO sth** clavar/hincar algo en algo...

Un punto dos artigos no que dende logo cumpriría unha mellora de presentación é a fraseoloxía. Aínda que o DO contén unha grande cantidade de proverbios, refráns, frases feitas, etc., non sempre resulta doado dar con eles. A meirande parte atópanse no artigo correspondente ó primeiro substantivo, ou primeiro verbo, ou primeiro adxectivo, ou primeiro adverbio (p. XXXIX), pero cando temos que buscalas dentro de artigos moi longos botamos en falla algún xeito de facelas destacar máis, xa que non é doado diferencialas dos exemplos (cf. por exemplo, o artigo **hand**, que ocupa máis de catro columnas). Unha presentación coma a do *Diccionario Xerais Castelán-Galego* (coa fraseoloxía recollida nun apartado "FRAS:" ó final de cada entrada) aforra moito tempo de consulta, xa que sabemos que a fraseoloxía está localizada nun lugar concreto dentro do artigo.

Outra das novidades desta edición do DO é a inclusión, no corpo de moitos artigos, de textos que frecuentemente aparecen en letreiros, sinais, etc. Estas construcións, moitas delas practicamente lexicalizadas, posúen unha marca especial, un S maiúsculo branco sobre un fondo negro circular. Algúns exemplos destes letreiros: **se habla español** Spanish spoken; **no funciona** out of order; **sold out** (Cin, Theat) agotadas todas las localidades; **staff only** solo personal autorizado.

Para rematar esta breve ollada ó OD, quixera chama-la atención sobre un erro de elaboración que se soe repetir en tódolos dicionarios: a falla de correspondencia de certas entradas entre unha sección e outra. Se o lector se para a compara-las acepcións en español dun lema inglés coa relación de lemas ingleses e as súas traducións, decatarse que en certas ocasións a viaxe é de ida sen volta. Se consultamos na sección E-I a palabra *calabobos*, atopáremo-la traducción *drizzle*, pero se buscamos esta última palabra en inglés veremos só os vocablos españois *llovizna* e *garúa*; se consultamos estas dúas palabras, si chegaremos de novo ó inglés *drizzle*. Este tipo de erros pode dar lugar a verdadeiras confusións e tropezos por veces moi difíciles de salvar. Busquemos, por exemplo, a palabra española *endibia* e atopáremo-las equivalencias *endive*, *chicory*. Se miramos agora *endive* atoparemos *endibia*, *endivia*, *escarola*. Vaíamos por *chicory*: *endivia*, *achicoria*. No artigo *escarola* teremos como equivalencias inglesas *endive*, *escarole*. Para *achicoria* dáseno-la traducción *chicory*. Finalmente, na sección I-E falla o artigo *escarole*. Se cadra é un exemplo extremo, pero chama a atención que este engano, común a case tódolos dicionarios bilingües, non estea solucionado no DO. Outros exem-

plos desta falla de correspondencia son *ABS* (ausente na sección E-I), *absentawormwood*, *redstart-candolita*, *didáctico-educational*, *équido-equine*, *imbricado-interwoven*, *labrantío-arable*, *orate-lunatic*, *petate-bedroll* (ausente na sección I-E), *befuddle-aturdir*, *churchgoer-practicante*, *cleansing-limpieza* (aínda que atopamos *limpieza étnica-ethnic cleansing*), *fry-up-fritanga*, *hesitancy-indecisión*, *paltriness-mezquindad*. Este tipo de erros segue a ser moi frecuente en tódolos dicionarios bilingües, malia dispormos de ferramentas informáticas que facilitan grandemente facer un cruzamento entre as entradas dunha sección e outra.

3. Conclusión.

De novo teño que dicir que tódolos defectos ou desacertos comentados non son máis que contadas anécdotas nun mundo de palabras. En certos casos, son os meus gustos ou preferencias os que non se reflicten no DO; noutros, decisións editoriais que non comparto: non todo ten cabida nun dicionario bilingüe dun só volume; outros casos si son fallos sen máis desculpa que o inxente da tarefa, pero os menos. Nunha reseña non se pode máis que facer unha selección das cousas boas e das malas, e, naturalmente, o espacio dedicado a unhas e outras non dá unha idea da súa exacta proporción na obra completa.

Coido que en posteriores edicións se deberían coidar fundamentalmente dous aspectos: a falla de correspondencia entre as entradas das dúas seccións (a dobre busca de léxico dubidoso axúdanos moitas veces a dar co matiz exacto de moitas acepcións) e a falla dunha tradución aproximada de moitas siglas e abreviaturas.

Non quixera rematar estas notas sen expresa-lo meu convencemento de que, malia o secular atraso do galego neste campo, a nosa lingua terá en breve varios dicionarios bilingües. Malia estar presente o galego e a súa literatura nas universidades do Reino Unido e dos Estados Unidos, os estudiosos teñen que recorrer aínda á intermediación do dicionario inglés-español. Nós, os tradutores, vémo-lo noso traballo multiplicado pola mesma circunstancia: non abonda só con consultar dous dicionarios distintos, xa que o paso por unha lingua intermedia interfere e distorsiona a comprensión dunha grande cantidade de textos; vémonos obrigados a confirmalas acepcións, afinalas en dicionarios monolingües. O traballo que se está a facer en dicionarios, glosarios e vocabularios bilingües co inglés, alemán, italiano, etc. axudarán no futuro a solucionar moitos destes problemas. Mentres, só nos queda unha sa envexa ante unha obra como o *Diccionario Oxford* e a firme vontade de traballar arreo.

Alberto Álvarez Lugrís
Universidade de Vigo